

Іканастанас для святога

Выхаванцы Веснаўскага дома-інтэрната, што на Магілёўшчыне, робяць сваімі рукамі абразы для пабудаванай на іх тэрыторыі капліцы

Культавая пабудова, якая будзе асвечана на свята Пакроваў у гонар свяціцеля Патрыка, асветніка зямлі Ірландскай, ужо цалкам гатова, засталася толькі ўпрыгожыць храмавыя сцены іконамі. Ва ўстанове для дзяцей-інвалідаў з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця прывыклі ўсё па магчымасці рабіць самастойна. Таму і іконы для храма вырашылі ствараць сваімі рукамі. Сёння пры ўстанове дзейнічае цэлая майстэрня, дзе робяцца ўпрыгажэнні для маленькай царквы.

Каб любіць, трэба верыць

Выхаванцы дома-інтэрната наогул людзі творчыя. У сваіх майстэрнях яны ствараюць неверагодныя рэчы. Таму, калі размова зайшла пра напайненне капліцы царкоўнымі атрыбутамі, нават сумненняў не было, што ўстанова справіцца сваімі сіламі.

— Нашы падапечныя яшчэ да таго, як мы пабудавалі дом для малітвы, вышывалі іконы, — кажа дырэктар **Веснаўскага дома-інтэрната Вячаслаў Клімовіч**. — Асабліва прыгожа атрымліваюцца яны ў Вячаслава Браўсава. Яго абразы раз'ехаліся ўжо па ўсім свеце. Іх з давальненнем бяруць нават за мяжу.

Вячаслаў, дарэчы, займаецца гэтым болей дзесяці гадоў. Кажы, што калі ён вышывае іконы, у яго ўзнямаецца настрой. Першы абраз ён прысвяціў Мікалаю Цудатворцу, а потым вышываў і Ісуса, і Божую Маці... Схемы, ніткі, канву — усё купляе сабе сам або прымае ў падарунак ад знаёмых. Прызнаецца, што аднойчы папрасіў Госпада, каб ён дапамог яму сустрэцца з братам. І чуд адбыўся, брат прыехаў да яго.

— Вера вельмі дапамагае чалавеку ў жыцці — да гэтага асэнсавання кожны з нас аднойчы прыходзіць, — кажа Вячаслаў Клімовіч. — Калі над намі ўзялі шэфства ірландцы, мы шмат чаму ў іх навучыліся. Яны з вялікім хваляваннем адносіцца да веры, любяць бліжняга такім, які ён ёсць. Гэта вельмі складана, але неабходна. Мы яшчэ не ведаем, што нас саміх чакае ў гэтым жыцці.

Летась епіскап Бабруйскі і Быхаўскі Серафім блаславіў будаўніцтва храма на тэрыторыі Веснаўскага дома-інтэрната. Усё неабходнае стваралася ў тутэйшай старолярнай майстэрні. Пад кіраўніцтвам інструктара па працоўным навучанні Рамана Шпілеўскага выхаванцы рабілі драўляныя дэталі для капліцы, а непасрэдна будаўніцтвам займаўся рабочы па абслугоўванні будынкаў і збудаванняў Дзмітрый Шамятун.

У стылі старадаўняй тэхнікі

Валанцёры падарылі дому-інтэрнату наборы алмазнай мазаікі, і тут вельмі хутка асвоілі новы від майстэрства. Сёння гэты кірунак наогул адзін з папулярных

сярод аматараў хэнд-мэйду. Тут не патрэбны ні іголки, ні ніткі, ні пяльцы — пласттыкавыя каменчыкі прымацоўваюцца да схем, надрукаванай на паперы. Сваім аграньваннем яны ствараюць зіхаценне, таму і тэхніка называецца алмазнай. Працэс стварэння такіх ікон нагадвае старажытную тэхніку мазаікі. Гатовы выраб можна лічыць сапраўдным творам мастацтва. Для здаровага чалавека нічога складанага ў гэтай тэхніцы няма, хутчэй наадварот. Але для людзей, якія тут жывуць, такая работа — своеасаблівы подзвіг.

Галоўным захапленнем Аляксандра Галдаева з'яў-

Аляксандр ГАЛДАЕЎ стварае нерукатворныя абразы.

ляецца маляванне, хоць ён ад нараджэння не мае ні далоняў, ні ступняў. Ён навучыўся маляваць, заціснуўшы пэндзаль у зубы, і робіць гэта віртуозна. А яшчэ ён шмат часу праводзіць у інтэрнэце і вельмі спрытна карыстацца стылусам. Аналагічным чынам ён збірае і алмазную мазаіку.

Складаней працаваць з ёй Насці Сіваковай, у якой ДЦП і сур'ёзныя праблемы з каардынацыяй рук. Да таго як асвоіла алмазны «жывапіс», яна збірала звычайную мазаіку, рабіла аплікацыі. Алмазная тэхніка патрабуе вялікай дакладнасці ў рухах, і Насця прыкладае шмат намаганняў, каб гэтыя дробныя дэталі трапілі ў патрэбнае месца. У яе гэта звычайна атрымліваецца з другой каля аб тэрцыяспробы. Але яна наогул адзін з папулярных

Вольга КУНЦЭВІЧ за работай.

такія свята, але інтуітыўна адчуваюць гэтую энергетыку, — кажа выхавальніца. — Вельмі радуецца, калі прыязджае сваячэннікі і хваліць іх работу.

— На нашых іконах Божанька і Божая Маці, — тлумачыць блізняткі Вольга і Віка Кунцэвіч. І згадваюць, што некалькі разоў былі ў храме і зараз чакаюць, калі адкрыюцца іх каплічка.

Гэтага моманту наогул тут чакаюць усе — і выхаванцы, і выхавальнікі. Псіхолаг дома-інтэрната Ірына Саўчук расказвае, што калі ўстанаўлівалі купал і крыж, шмат хто прыйшоў паназіраць за гэтай падзеяй.

— Таму і іконы нашы выхаванцы робяць з вялікім натхненнем, радуецца, калі бачыць вынік сваёй работы, — кажа псіхолаг. — Вельмі чакаюць таго моманту, калі нарэшце зробленыя імі абразы ўстановаць у капліцы. У нас своеасаблівая ўстанова, тут зусім іншае ўспрыманне рэчаіснасці. Захапленне алмазнай мазаікай дапамагае пазбавіцца ад надакучлівых думак, змагацца са стрэсам, развівае дробную матарыку, што ў сваю чаргу паляпшае работу мозга. Асабліва выкладанне абразоў у тым, што гэта ўзмацняе сувязь чалавека з Богам. Можна сказаць, што падчас работы адбываецца маральнае ачышчэнне, развіваюцца найлепшыя якасці асобы — працавітасць, упартасць.

— У нашых выхаванцаў залатыя рукі, яны ўкладваюць у свае вырабы ўсю душу, — дадае дырэктар. — І знаходзяць вялікія сілы, каб выпрацаваць у сабе ўседлівасць і цяпернасць. А гэта складана не толькі для іх, але і для кожнага з нас.

Нэлі ЗІГУЛЯ.
Фота з архіва
Веснаўскага
дома-інтэрната.

Неасабісты суб'екты

НА СОНЕЧНЫМ БАКУ СЕЦІВА,

або Анчоусы з цюлькі і чырвоныя макі ў сіняй вазе

ПАМ'ЯТАЕЦЕ гэту фразу з Булгакава, якую пісьменнік уклаў у вусны прафесара Праабражэнскага: «Не чытайце з раніцы савецкія газеты»? Калі выкласці яе на сучасны капіл з мэтай захаваць сэнс таго, што мелі на ўвазе аўтар і яго герой (не чытайце, бо сапсуеце сабе настрой і самаадчуванне на ўвесь дзень), то гучаць будзе прыблізна так: «Не чытайце з раніцы сацыяльныя сеткі і тэлеграм-каналы». І паўтараеш сабе гэта кожны дзень, а толькі ўладкуешся ў тралейбусе — рука сама цягнецца да смартфона. Гэткі, можна сказаць, самазнішчальны абрад, бо ні самаадчуванне, ні настрой лепшым ад яго дакладна не становіцца.

Прынамсі, так я думала да нядаўняга часу. Пакуль не злавала сябе на тым, што шукаю ў названых віртуальных прасторах толькі тое, што датычыцца палітычных падзей і таго, што вакол іх адбываецца. Прааналізавала, выдыхнула — і вырашыла паглядзець на рэчы больш аб'ектыўна: у «Фэйсбуку» звярнуць увагу не толькі на тое, што сетка падае мне як свежыя навіны, але і не паленавацца зайсці на старонкі сяброў. Іх у мяне там зусім няшмат — усяго 130 чалавек, але затое ўсіх ведаю асабіста.

УРАЖАННІ, скажу я вам, надзвычай цікавыя. Бы ішла па ценявым баку вуліцы, дзе і халаднавата, і цёмнавата, а потым раптам дадумалася перайсці дарогу і трапіла туды, дзе свеціць сонца. Яно, канешне, таксама за абложкі хаваецца, і сівер, бывае, падзьме, але ж не ўсё вакол змрок ды холад, як дагэтуль думалася.

Вядома, ад таго, што адбываецца навокал, мае «фрэндз» не адгароджваюцца. Хтосьці з іх хваліцца сваімі свежымі фота з акцыі «За Беларусь!», хтосьці кожную нядзелю выходзіць «на пратэст», а пасля з гонарам (ці з самаіроніяй) піша, як кіруючыся маршрутам тэлеграм-канала, «нахадзіў» 25 тысяч крокаў. Хтосьці посціць песню «Любімую не аддаюць», хтосьці — навіны апазіцыйных сайтаў. Але гэтыя публікацыі нельга назваць галоўнымі ці дамінантнымі. Ёсць іншыя — больш асабістыя і ад гэтага больш цікавыя. Звычайнае жыццё звычайных людзей. Сонечны бок сеціва, на які многія з нас апошнім часам зусім не заглядаюць.

ВОСЬ, напрыклад, спадарыня Тамара. Ходзіць на прэм'еры ў Вялікі і на лекцыі па фотамастацтве, збірае ў лесе і соліць рыжыкі, робіць настойку з грыба вяскелкі і дзеліцца фота анчоусаў уласнага прыгатавання, якія яна зрабіла з цюлькі... Спадарыня Людміла, якая калісьці ў Паставах частавала мяне надзвычай смачным бісквітным пірагом, малюе шыкоўныя карціны і дзеліцца іх выявамі. Чырвоныя макі ў цёмна-сіняй вазе, белыя ружы ля гэткай самай белае занавескі, лебедзі ў празрыстым святле... Спадар Алякс, апантаны кніжнік, выкладвае на старонцы фота прыгажэнных нарачных краявідаў, дзеліцца сваімі новымі прафесійнымі адкрыццямі — пра знойдзены інвентар Жыровіцкага манастыра, напісаны амаль пяцьсот гадоў таму на старабеларускай мове, пра тое, як «Максім Багдановіч з Яраслаўля масквічоў троліў». (Апошняе вельмі раю знайсці і пачытаць.) Яшчэ адна Людміла завяла шчанюка мопса (назваўся Кексам), а Аксана нядаўна «ўсынавіла» з прытулку рудогі з белымі лапкамі коціка Антона...

ЯШЧЭ (ці мне здаецца, ці насамрэч так?) менавіта ў гэты час у сацыяльных сетках сталі посціць больш цытат вядомых людзей. «Тармазіць сябе трэба на кожным кроку, і гэта павінна ператварыцца ў звычку... Чалавек без тормаза — сапсаваная машына» — з Макаранкі. «Людзі часта бываюць дурныя і ўпартыя, эгацэнтрычныя і нелагічныя. Усё роўна даруй ім. Калі ты добры, людзі будуць вінаваціць цябе ў тым, што пад маскай дабрны ты хаваеш карысліваць. Усё роўна заставайся добры. Калі ты дамогся поспеху, цябе будуць акружаць няшчырыя сябры і сапраўдныя ворагі. Усё роўна дамагайся поспеху. Калі ты сумленны і шчыры, людзі будуць падманваць цябе. Усё роўна будзь сумленны і шчыры. Тое, што ты будзеш гадамі, хтосьці разбурыць за адну ноч. Усё роўна будуй. Калі ты спакойны і шчаслівы, табе будуць зайдросціць. Усё роўна заставайся шчаслівы. Тое дабро, якое ты робіш сёння, заўтра людзі забудуць. Усё роўна рабі дабро. Аддай свету самае лепшае з таго, што ў цябе ёсць, і свет папросіць яшчэ. Усё роўна аддавай самае лепшае. Сябра мой, у рэшце рэшт, тое, што ты робіш, усё роўна трэба не людзям. Гэта трэба толькі табе і Богу». (Маці Тэрэза.) «Усе людзі, пасланыя нам, — гэта наша адлюстраванне. І пасланыя яны нам дзеля таго, каб мы, глядзячы на гэтых людзей, выпраўлялі свае памылкі. І калі мы іх выпраўляем, гэтыя людзі або таксама змяняюцца, або сыходзяць з нашага жыцця». (Пастарнак.) «Не гвалці душу не сваёй прафесіяй. Прафесія ад пачатку павінна быць актам любові. І ніяк не шлюбам па разліку. І, пакуль не позна, не забывайце пра тое, што справа ўсяго жыцця — гэта не справа, а жыццё» (Муракамі)...

Я таксама сёння на сваёй старонцы размясціла цытату з дэтэктыўнай прозы, якая нядаўна закрунула: «Памыляўся Іван Кармазаў, калі сказаў: «Калі Бога няма, усё дазволена». Ніхто з цябе за подласць не спытае больш строга, чым ты сам»...

Раптам хто-небудзь, блукаючы па сонечным баку сеціва, прачытае, задумаецца і спыніцца, каб пасля з самога сябе строга пятаць не давялося.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.